

علوم اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه کلاسی

هر ایک برنجی کوئی نشر اولور

مؤسساری

احمد شعیب ، ترفیق ، محمد هاریر

محرره جات

روسیه: احمد شعیب ، - فرانسه و نه نادره: احمد و لقی ، -
اصول عمومی و تکالیف: مالی و معقولات ندرن نامیه ، - اصول مسکوکات
قدیمه: ابن الحقی لعلی ، - زراعت استانبول قاری اصل یا ییلور ،
چاله ، - اسطراسن مقاوله نامداری ، - بودجه حقیقک نادرشعی ،
دارالتنویع معملر ندرن زعیدی ، - فرانسه سطلال کیری: احمد شعیب ،
بورسه معاملات

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد هاریر

نسخه سی: ۱۰ غرورش

استانبول

- امور اداره و تحریریه: طبعین مطبعه سی -

۱۳۲۶

بورسہ معاملہ

اون ایچنی نسخہ دن ، بعد

مثلاً مبايعه جي حسن افندي مبايعه جي حسين افندين ۹۵ غروشه
 حاتين آئيني ۱۰۰۰ سندی ۹۶ شر غروشه مبايعه جي علي افندي به حاتمشدر .
 تنبيه کوني حسين افندينك اوشاغي علي افندينك اوشاغي بولوب صامش
 اونديلري سنداق کنديارينه مي بوقسه شخص آخره مي تسليم ايدہ چکي
 صوراز ؛ علي افندي ۱۰۰۰ سندی ۹۷ شر غروشه محمد افندي به
 حاتقلريني بناء عليه محمد افندي به تسليم ايدوب ۹۶ غروشه ۹۷ غروش
 آراسنده اولان بر غروش فراقندن متحصل ۱۰۰۰ غروشي کنديسه
 ويرمسي سويلر . حسين افندينك اوشاغي همان ياريم ساعت ظرفنده
 محمد افندينك اوشاغي بولوب تحقيق مده ايدر . شايد ياريم ساعت
 ظرفنده مراجعت ايتزه علي افندي (حواله ايدن) مسؤليتدن قورتولور .
 محمد افندينك اوشاغي جواب قبول و تصديق ويرسه حسن افندينك
 اوشاغي ينه علي افندينك اوشاغي بولارق بيك غروشي کنديسه ويرر .
 صكره احمد افندينك اوشاغيه قونسوليدلري كيجه ويره چکي صوراز .
 اوده مثلاً مصطفى افندي به (۹۴)ر غروشه صاتم، اورايه وير دير . بو
 تقديرده حسن افندينك اوشاغي مصطفى افندينك اوشاغندن حواله اوله رقي
 کتيرديكي ۹۷ غروشه ۹۴ غروش آره سنده كي ۳ غروش فرقندن متحصل
 ۳۰۰۰ غروشي محمد افندينك اوشاغندن آلدقندن صوکر ا مصطفى افندينك
 اوشاغي بولور . اوکامثلاً بوقونسوليدلري حسين افندي به ۹۴۰۵ غروشندن

صانديغنی و آرادہ کی ۵۰۰ غروشی کندیسنه ووروب سنداتی اورایہ تسلیم ایتسنی سویلر . بوصورتله حسن افندی نہایت حسین افندی بی بولمش اولور . حال بوکھ حسین افندی دن ذاتاً اوقدر قونسولید صاتین آلمش اولدیغندن قارشیشمق معاملہ سی آرالرنده اجرا ایدیلیر . ۹۴,۵ لہ حوالہ ایدلایکندن کندیسنی ایسہ ۹۵ غروشه صاتین آلمش اولدیغندن فرقلی اولان ۵۰۰ غروشی ده ویرر .

حوالہ نک قارشیشلشدیرلماسنی حسین افندی نك اوشاغی قبولہ مجبور اولدیغنی کی اعطاسی لازم کلہن فرق دخی حوالہ بی قارشیشلشدیراجق کیمسہ یعنی حسن افندی نك اوشاغی اوکون تسویہ نہ مجبور اولور و بو معاملہ نک قارشیشلشدیرلایغنی ہر ایکی طرف دفترلینہ قید ایدر .

فرق شاید کونی کونہ تسویہ اولمازسہ مدعی طرفندن وقوع بولاجق شکایت اوزرینہ انجمن کاتبی مدیونہ ایرتسی کون بورسہ نک کشادندن اول ایفای دین ایتدیکی حالده بورسہ یہ دخولدن منع اولوناجغنی وحقندہ مفلس معاملہ سی اجرا ایدیلہ جکی اخطار ایلر .

حوالہ قارشیشلشدیرمق معاملہ سندن ماعدا بردہ Substitution دینیلہن اقامہ معاملہ سی واردر . مثلاً حسین افندی نك علی افندی ایلہ مناسبتی اولمازسہ حسن افندی حسین افندی تزدندہ کندی یرینہ علی افندی بی اقامہ ایدر و بوندن حسن افندی ایلہ علی افندی ده هیچ برشی غائب ایتزلر . بوسایہ دم لزومسز برتداول وقوع بولماش اولور . اقامہ کیفیتی معاملہ بی اظفا ایتز ؛ یالکرسادہ لشدیرر . فقط اجراسی و تطبیقی ایچون اولکی تأمینات متقابلہ نک ینہ موجودیتی ایجاب ایدر . یوقہ حسن افندی کندی یرینہ باشقاسنی اقامہ ایلہ مککھ بوتون بوتون بیلہ بری اولہ جق اولسہ احتمالکھ حسین ویاعلی افندیلر کندی قوتتربارتیلرینی دکشیدردکلرینہ نادم اولورلر . بوندن طولاییدرکھ حوالہ معاملہ سی پک نادراً استعمال ایدیلکدہ اولسنہ رغماً پک زیادہ کوکشمشدر .

حواله فیاتی پارس بورسه سنده هر لکیداسیونده آژان دوشاتر سندیه اوداسی معرفتیه تعیین ایدیلیر بوفیات روپورلرده شامل اولور. هر سندک لکیداسیون کونی تعیین اولنوب ۲,۵ ده تعلیق ایدیلیر. سندیه اوداسی ارزو ابتدکی فیاتی وضع ایدر فقط اکثریا ساعت بر بوچوقده فیاتی یاخود بورا بجلردن آز فرقلی فیاتلری قبول ایلر.

هر لکیداسیونک ایلک کونئی تعقیب ایدن ایکی کون محرراتک ترتیب وتنظیمه وبرده متوسطرلر آراسنده متقابلاً تسویه اولوناچق سندات و نقودک تدقیقه Pointage حصر اولنور.

عین بر شخصه عین بر لکیداسیون ایچون یاپیلان کافه معاملات Compte de liquidation دینلن بر حساب مخصوصک مطلوب وذمت طرفلرینه قید ایدیلیر. ایکی لکیداسیون آره سنده کچه جک مدت ظرفده بو سندات اوزرینه ده اخراج ایدن مؤسه لر طرفدن بقیه بدلاتک تأدیه سنده دایر وقوع بولان مطالبات قید اولدینی کی سندات اصحابنک عینی زمانده تحصیل ایتیش اولدینی فائض ویا حصه تمتع قوپونلری ده قید ایدیلیر. بو قوپونلر مشرتنک حقیدر. تأدیاته کلنجه: بونلری سنداتک صاحبی، زمان مطلوبده، مسئولیتی کندینه عائد اولق اوزره اجرا ایلمکه مجبوردر. یالکز صوکر اچین تسلیمده مشرتیدن بونک نظر دقت و حساب آلیماسی طلب ایده بیلیر.

عین مدت ظرفده چیقاریلان حواله نامه لرده قید اولنور. بر مشرتی، عین لکیداسیون ایچین بر آژان دوشاتره تأدیة دین بر آژان دوشاتردن تحصیل ایده جکسه برنجینه ایکنجی اوزرینه بر نقل حواله نامه سی ویره بیلیر که بوکا Délégation ده نیلیر. بو حواله نامه بردینی بر شخصدن دیگر شخصه نقل ایتیموب احایه تدیکندن مدیون اولتان مبلغک ک کوچوک جزئی تأدیه ایده مدیکی کی نهایت پو آنتاز کونی مشرتنک اوزرینه

کشیده استیدی آژان طرفندن قبول ایدلش اولماسی متضمن کرک نقود ،
کرک سندات حتمده ویریه بیلیر .

سندات حصه سنداتنه یاخود همان صایلماسی صاحبی ایچین تولید
منفعت ایدمه جک اولان سائر سنداتنه حق اشتراك بخش استیدی تقدیرده
بو حقدده مشتری به عا ددر . شو شرط ایدمه که اشتراك ایچین کوستریلن
میلت طرفنده و اسقونطو شرائطیه سندات مذکورده نی تسلیم ایدمه جک
و صوکر با لذات اشتراك ایلجه جکدر . فقط بعضاً مشتریله ده بور شکلنده
بر تضمینات مقابلی اولارق بو حقی سندات احتیاجنه ترك ایدرلر .

آی نهایی لیکیداسیونلری ایچین تأدیات پریم جیوانی تمسب ایدمن
اوچنجی کونی بدء ایدر . آژان دوشائزلر اوچنجی کونی آیلرله دردنجی
کون تأدییه ایدرلر . اون بشنجی کون لیکیداسیونلری ایچونده بویله در .

متوسطار وعده لی معاملاتك عقدندن کندیلمرینه ضرر ترتبی احتیاجی
منع اتمک ایچین مشتریله رندن بر Couverture مقابل سند تودییی طلب
ایدیه بیلیر ؟ تودیع اولنه جق شی ده یا حالی سندات ، یاخود نقددر .

بر وعده لی مشتریله بالعی اسقونطو ایتمسندن - بو معامله سندات
لیکیداسیونتی تعقیب ایدن دوردنجی بورسهدن اعتباراً باشلایه بیلیر -
بایع بورسهدیه تعلیق اولنان بر اعلاننامه واسطه سیله خبردار اولور .
اگر اسقونطو ایدیلن سندات نامه محرر ایسه اعلانك تبلیغك ایرته سی
کونندن اعتباراً یکی صاحبك اسمی بایع طرفنه اخبار ایدیلک لازمدر .
اسقونطو اعلانك تعلیق تعقیب ایدن بدنجی بورسهده تسلیم کیفیتی اجرا
اولمالیدر . اگر ایدلمرسه اسقونطو ایدن کیسه Rachat معامله سی اجرا
ایتدیره جکنی مبین بر دیگر اعلان تعلیق ایتدیرر بوده اسقونطودن
اعتبار آسکز بدنجی کونده اجرا اولونوب طقوز بدنجی کونی Rachat معامله سی
یایلیر . ناصیل که طرفینك برینك عهداتی ایفا اتمه دیکی هر مایعه ده
Exécution یایلیرسه بوراده ده اوله جه اسقونطو Exécuté ایدلش

اولور . بر آدمی Buxandait ایتک دیمک بوکیمسه نك بايع ویا مشتری اولدینی سنداتی تعهدینی ایفا ایتمه دیکی تقدیرده علناً صائدیرمق ویا صاتین آلدیرمقدیر .

سندات کرک نامه محرر کرک حاملی اولوبده جیرو ایله شخصدن شخصه کچر جنسدنیه اسقونطوی مین اعلانك تعلیقی تعقیب ایدن بشنجی بورسده تسلیم اولمق مقتضیدر . ایدیلهدیکی تقدیرده آلتجی بورسده Pachat اجرا اولوناچغنه دائر بر اعلان جدید تعلیق قیلنیر و یونی تعقیب ایدن بورسده Zandait معامله سی یاپیلیر .

فرانسه بورسهلرنده کرک پشیناً کرک وعده ایله معامله ایدیلهدیکی سندانك قوپونلرینك زمان انقرازی قومپانیهلرك کوستردکلری وعدهلره تقابل ایتیر . اگر وعده آیتک بری واون بشی ایسه کینیت اشراز تأدیاتک برنجی کوتی تعقیب ایدن بورسده (بایرام کونلری مستناً اوزنبرق یعنی ۴ ویا ۱۸ نجی کونلر) : اگر وعده برنجی واون بشنجی کونلرك یاخود بایرام کونلری ایسه بونلرك فردالرینك غیری کونلره مصادف ایسه بوتقدیرده سندیه اوداسی بوسندات اوزرینه حقائق بورسهدن اعتباراً قوپونلری مقرر اولدینی حالده معاملان اجرا ایدیلهدیکی تمین ایدیر . نوانسر رانلری قوپونلری اون بش کون اول اشراز ایدیلیر .

بورایه قدر پارک دینلهدن رسمی بورسهدن بحث ایتدک . قونلرك معاملاتی حقتدهده برقاچ سوز سویلهدمک لازمدر .

رانت قولیسی یالکزر فرانسر رانتاریایه وبالخاصه انقواسع پیاسهیه مانك اولانیایه اشتغال ایدوب معاملات هپ وعده لیدر . لیکیداسیون کاملاً پارک نککنه مشاهندر . آی نهایتنده رانت بايع ویا مشتری اولان کیمسه تسلیم وتسلم ایتک ایستهدیکی تقدیرده ، همان عمومیتله ، پارک ایله حواله قارشیلادیرمه معامله سی یاپیلیر ونتیجه حسابده رانت قولیسی یالکزر فرقلری تسویه ایدر ؛ سنداتی پاك نادراً تسلیم وتسلم ایلر وبایع یاخود

مشتريك بقیه حسابی اکثریا پارکه طرفندن تسلیم و تسلیم ایدیلیر .
رانت قولیسند آینهائی پریملی ۱۰ ، ۲۵ ، ۵۰ ساتیم ، برفراق؛
ایرته‌سی کونی پریملی ده ۵ ، ۱۰ ، ۲۵ ساتیم . بوایکنجی قسم پریملرک
جوابی معامله‌نک عقد اولوندی کونک فرداسنده ، شاید بوکون پریم جوابی
کونته مصادف دکلسه ساعت ۳۰ و ۲۰ ؛ مصادفه ۱۰۰ ، ۳۰ ده یعنی آی
نهایتی پریم جوابیله عینی ساعتده وقوع بولور . نتیجه تصفیة جاریه حسابنه
قید ایدیلیر . تسویه معامله آنجاق لیکیداسیونک حلولنده طلب اولونان
سندات سائر قولیسنه کلنجه : بوندهده یالکز وعدده لی معاملات اجرا
ایدیلکدهدر . سندات آی نهایتده تسلیم و تسلیم ایدیلیر : بالطبع لیکیداسیون
حسابی سنداجه توازن ایتهدیکی تقدیرده بوقولیسده یالکز پارکه‌نک
وعده‌ایله معامله اجرا ایتهدیکی یاخود بومعامله‌ی فعلاً ترك ایله‌دیکی سندات
مبايعه اولونوب آیده یالکز برلیکیداسیون وقوع بولور . بوقولیس رسمی
پارکدن تماماً مستقل و آیری اولوب معاملاتنک پارکه‌ایله صورت منظمده
حواله قارشیلادیر یلسی ده طبعی قابل دکلدر . مع‌مایه اصول و اعتیاداتی
آزان دوککنه شائر مشاهدیر .

پشیناً اجرای معاملاتنه مخصوص اولان قولیسک بویوک براهیتی
یوقدر ، معاملات یالکز پشیناً اجرا اولونور . واکثریا سندات ایله نقد
عینی زمانده مبادله ایدیلیر .

سنداتک اثنای تسلیمده نه‌حالده بولوناجقنه دائر پشیناً معاملاتک
تفصیلی اثناسنده ویردیکمز ایضاحات بورایدهده تماماً قابل تطبیقدر .

فرانسه . پارسدن ماعدا ۷۳ بورسه اولوب بونلرک یالکز آلتی
دانه‌سی پارکبه مالکدر . وبونلرک ، یالکز اوچنده وعدده لی معاملات
حقنده برفعالیت مرئیدر : بوردور ، مارسیلیا ، لیون . بونلرک مرعی اولان
اصوللری آیری آیری ذکر ایتمه‌ک لزوم یوقدر . ذاتاً هپسی یکدیگرینه
آز چوق تقرب ایدر .

اوروپا نك ممالك سائر سنده كى بورسہ لردہ جارى اولان اصولرہ كننجه:
 بروكسل بورسندہ يالكز پشينا معاملات مهمہ سربست وقوع بولور.
 وعدہلى معاملات اجرا ايديلز دكلسدہ پك معدوددر . بورسہ رسماً
 اوكلدہ آچيلير وساعت اوچدہ قاپانير . (پارس بورسہ سى كى) ليكيداسيون
 معاملہ سى هر آيك ۱۵ نجى وصوكنجى كونى وقوع بولور . پريم جوانى
 وروپورلردہ ايكي بورسہ اول اجرا ايديلير . مثلاً كانون ثانى آيندہ پريم
 جوايله روپورلر ۱۳ ، ۲۹ ؛ تسويہ حسابات دہ ۱۵ ، ۳۱ نجى كونلردہ
 وقوع بولور . يورطى كونلرنده بوتاريخلر ياتقدم يا تاخر ايدر ؛ بوبورسہ
 قوميسيونى جانبندن تعيين اولونور .

جنوہ بورسہ سى ۱۱ دہ آچيلير ، اوكلدہ قاپانير . آيدہ يالكز بر
 ليكيداسيون وقوع بولور . پريم جوانى آيك صوكنجى كونى اكر بوكون
 يورطى ايسہ بركون مقدم اوكلدہ دن اول ويريلير . بونى متعاقباً ليكيداسيون ،
 حوالہ قارشىلاشدير مق ، روپور وسائر معاملاتى باشلار . پوآنتازدہ عىنى
 كونده اجرا ايديلير . ايرتہ سى كونى تقدأ ويا سنداتہ مدبون اولانلر
 حسابلر نى تنظيم ايلرلر ؛ دها ايرتہ سى كونى ويا سندا داي اولانلر آلا جقلىرى
 تحصيل ايدرلر .

لوندرہ بورسہ سى عمومى وعلنى اوليوب يالكز قوميسيون جانبندن
 قبول ايديان اعضا كيرہ بيلير . مبايعات بورسہ نك آچيق اولدينى
 هركون صباحك ۱۱ ندن اوكلدہ دن صوكر اوچہ قدر وقوع بولور ؛
 يالكز جمعہ ايرتسى كونلرى ساعت بشدہ معاملہ يہ نہايت ويريلير .

قونسوليدہ لرايچون آيدہ يالكز بر ، ديكرلرى ايچون ايكي ليكيداسيون
 واردر . هانكى كونده وقوع بولاجنى بورسہ يى اداره ايدن قوميسيون
 طرفندن بر ليكيداسيون اول تعيين ايديلير . و بو كونلر اكثراً آيك
 ۱۵ نجى ويا صوكنجى كونلرينہ قريب اولور . جمعہ ايرتسى يہ تصادف
 ايتمين ليكيداسيون معاملاتى ۳ كون دوام ايدر .

برنجی کون روپور کونیدر: carrying over day یا خود cantangodoy
عموم روپور (اوکله فیاتیله اجرا ایذیلیر . روپور فیاتنه Contango
ده پور فیاتنه bokvvardation ده نیلیر .

ایکنجی کون حواله قارشیلاشدیرمغه و نامه محرر سندانة نقل معامله سنک
اجراسی ایچین اسملرک اخبارینه مخصوصدر : ticketday یا خود
Nome day .

clearins دینلن قخاص معامله سی متناقدینک سائر اشخاصک
اقامه سی صورتیله تعدیلری ایفا ایتدکاری مین اوراق واسطه سیله
معامله لری تصفیه ایتدکاری بر اصولر . مثلاً بر آدم دیگر بر کیمسه یه
سند صادری ، بوده ، دیگر برینه ، اوده باشقه برینه عینی سندانی بیع
ایتدی . ایلک بایع سنداتی صوک مشتری به تسلیم ایدر و بو صورتیه
متوسط اولان بایع و مشتریله ماده بر معامله یعنی تقده برسد تسلیم
و تسامندن قورتولش اولورلر .

اسمینک اخباری معامله سی شوصورتیه وقوع بولور .
صاتین آلتان سنداتی تسلیم ایده جک اولان مشتری نک مایع جیدی
broker مشتری نک اسمی بر ticket اوزرینه قید ایدر ، بونده اشترا
اولونان سنداتک مقدارندن ماعدا نقل معامله سنک اجراسی ایچون لازم
کلن کافی معلومات مندرج بولونور . بو تیکتی بایضه ویریر ، بویاعده
کندیسنه سنداتی تسلیم ایتدکاری بر بایع وارسه اوکا اعطا ایلر .
بویله جه ایلک بایعه ، یعنی سنداتی تسلیم ایده جک اولانه قدر جیقیلیر .
بو بایع sold ot transier دینله ن ورقه یی تحریر ایدر و مشتری به بالا خره
کوستریله جک اولان بو ورقه یه امضالر وضع ایدیلدکن صوکرا شرکیتک
مرکزینه تودیع اولونور .

